

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncios

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ta - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

PREU DE SUSCRIPCIÓ: una pesseta TRIMESTRE.—UN NÚMERO SOL, 10 céntims.—ATRASSAT, 15

Propietat literaria

¡Tornemhi!

Altra volta hem de dir alguna cosa per' confirmar nostra coneguda y fundada opinió de la necessitat de que 's reformi la llei de Propietat intelectual, si 's vol que en aquest assumpto de vida ó mort péra 'l teatro domini un esperit de justícia.

Nostre estimat colega de Madrid *España Artística* está lent una campanya y denunciant atropellos que 's cometen per part de 'ls polissons de la propietat literaria, ó siga de las Galerías administradoras.

Hem dit polissons, y no está ben dit; porque 'ls polissons fan lo que 'ls manan los governadors civils, y 'ls encarregats de vigilar que no 's deixin de cobrar los drets de representació per part de las empreses, no tenintne prou ab exercir aqueixa vigilancia, de vegades, apoyantse en l' articulat de la llei, pretenen—abusant de drets que no tenen—que fins los mateixos governadors sigan qui 's posi á las sevas ordres per' cométrer ridículas arbitriarietats.

De modo y de manera que venen á sér uns polissons de duas naturalesas: individuos per vigilancia, gefes per convertir en esbirro á las primeras autoritats civils.

Sort que de tant en tant n' hi ha que no hi cau ben en semblant llas.

Ara á Granada pretenen nada menos que sitiar per fama á una empresa que no 's vol ajéurer á pagar 67 pessetas que 's considera en lo cas de no pagar; y mentres la empresa (que és antiga, intelligent y honrada y que pága religiosament) s' avé á depositar lo diner en qüestió y sométrer l' assumpto á 'ls tribunals, los senyors administradors de las Galerías madrilenyas, que deuben sér una especie de Pares Sants y tenir infalibilitat, en lloch de discutir en los tribunals per' mirar y saber qui té rahó, ¡ca, ca, que és cas! se reuniren en cóncave y ¡zis zas! de una plumada 's dirigeixen á 'ls seus representants de Granada ab l' ukase de que ó 'l Sr. Giovannini paga las 67 pessetas en duple, ó se li privin **totas** las re-

presentacions de **totas** las obras de las Galerías de Madrid.

Y veji's que tenen que véurer los autors de totas las obras de las Galerías ab que 'l Sr. Giovannini, qu' és l' empresari de Granada, pagui ó no pagui aquella cantitat, però que en cas de no pagarla, ells tots plegats se vejin privats de que aquella companyia posi en escena gran número de produccions y per consegüent surtin notablement perjudicats.

¡Quina justícia, ó millor dit, quina surtida de pen de banch, ó millor dit encara, quin modo mes poch enginyós de buscar fèr burla fias de la mateixa llei!

Perque, . anemho á véurer: ¡ahont és la facultat que tenen aquells senyors absoluts, per pretensió tan estrambótica? Se 'ns dirá que la llei 'ls faculta per' donar ó negar lo permís per representar las obras y que sense 'l seu consentiment aquéstas no poden representar-se.

Pero la llei diu donar ó negar, y ells á 'l Sr. Giovannini, empresari de Granada, ja li havían donat per la temporada: la proba és que sense dificultat las representaba y 'ls delegats de las Administracions de Madrid cobraban ab puntualitat los drets fins á 'l día que aquet bon senyor va creure's que no ha de pagar las 67 pessetas per la lletra estrangera de *La Mascotte* y *La Campana de Corneville*.

Donchs si li van donar permls, y la llei 'ls faculta per donarlo ó negarlo; si ell no 's néga á fer lo pago, sino que creyentlo injust vol que 'ls jutjes fallin primer; si no ha acabat la temporada que ha comensat ab permís de las Galerías per representar las sarsueles ¡ab quin motiu fundat volen negarli en absolut un permís que li han donat y que la llei diu que podran donar ó negar, pero no diu donar y negar? ¡Creuhen acás, ó pretenen fer créurer, que 'l permís s' ha de demanar cada día? Això seria ilegal y bafó, porque equivaldría á posar sempre la sort de las empreses en mans de las Galerías, desde 'l moment que aquéstas poguessin dir v. gr. «dono permís dissapte y no 'n dono diumenge: és dir lo concedeixo 'ls dias que hi ha d' haver poca gent y 'l nego 'l día que pot ser ple 'l teatro».

No senyors: la llei no ho vol aixó: la llei diu que

ls autors ó propietaris podran fixar tarifes y que allí 'hon no n' hi hagi se rejiran pe 'l tant per cent que la mateixa senyala: la llei diu donar ó negar permis, no donar y negar. Per lo tant, es clar que pagant la tarifa ó 'l tant per cent legal, qualsevol empresa, comensada temporada y havent obtingut permis y pagat drets, pot posar las obras, sens cap por de que si se suscita alguna qüestió, aqueixa pugui perturbar lo curs regular de las funcions perque ja 's pot ventilar ab arreglo á la llei d' enjuiciament civil.

Lo demés es obrar de mala fe.

P. DE R.

Esirenos catalans

Per lo que 's véu, aquesta Secció (que voldriam fos sempre la mes important de 'l periódich), aquesta temporada va á quedar reduhida á la mes mínima expressió. Fins avuy nostras empreses dormen: en lo Principal cap novetat y en Romea res que valgui la pena.

Fum de palla, comedia en tres actes y en prosa, original de D. Artur Carreras, qui va estar poch acertat escriuerla. Comprenem que 'l senyor Carreras no vejès las faltas d' una producció seva, pero lo estrany es que en un teatro com es el Romea no hi hagués qui hagués vist la poca consistencia é importancia de aqueixa obra que no aporta res a' l teatro Catalá.

Bodas de plata tampoch té res de particular.

De manera, que per ara estem en lo cas de lamentar un fet tan significatiu.

Veyam si ab *La mel* s' endolcirá la amargor de la pena que experimenta avuy nostre repertori.

Revisia teatral

Principal.—Bon número de representacions s' han donat de 'l drama *D. Juan Tenorio*, haventse tributat en cada una colurosos aplausos a' l Sr. Salvat y á la senyoreta Domus, encarregats de 'ls dos primers papers ó siga *D. Juan* y *D.ª Inés*, com també á 'ls demes intérpretes principals, Sra. Malli (una *Brigida* excelent), Sr. Olivè (*Mejia*), Borrás (*D. Gonzalo*), Nieto (*Escultor*) y Rojas (*D. Diego*) qui dona gran importancia a' l primer acte en que intervè, arribant á ferse aplaudir y cridar á las taulas á l acabar la escena en la qual pren part. Los senyors Manso, Fernández y Bonnin han cumpert be en sos papers de *Ciuti*, *Centellas* y *Avellaneda*.

—*La castanyada* ha entretingut agradant y fent riurer de gust a' ls espectadors.

—S' ha fet un estreno de producció castellana, ab la representació de *El dinero de San Pedro* que no és mes que un juguete de moviment y animació que conté algunas situaciones cómicas un tant violentas y xistes assaynetats.

Sens dupte per la complicació de las escenas, lo desmenpenyo siguié solament regular.

—També s' ha donat á conèixer un' altra producció de 'l Sr. Llanas: la comedia en tres actes *No es tan fiero...* obra senzillísima, delicada y de corte distingit en la que l autor ha sapigut combinar un argument que interessa y no decau, per medi de escenas en las que hi campeja la major naturalitat y 'ls xistes de bona llei. Los tipos de *No es tan fiero...* són ben desenvolupats y contribuïxen a' l fi que 's desenvolupa, proban que 'l matrimoni *no es tan fiero...* com diuen sos detractors.

Ja en la época de l' estreno varem dir nostra opinió favorable respecte aquesta bonica comedia que no dubtem veuran ab gust los concurrents a' l teatro Principal y tots los verdaders aymants de 'l repertori catalá, afanyo-

sos de saborejar bellesas mil voltas preferibles a' ls esbojarrats y exótichs conceptes y elumbracions de 'l modernisme que ab sa pretenguda implantació está donant mortal llansada a' l teatro de nostra terra.

De la execució 'n direm poch per dirne molt. Molt be tots, tant la Srtas. Domus y Caparó, com la Sra. Malli y 'ls Srs. Bonaplata, Nieto, Salvat y Olivè encarregats de 'ls personatjes. Lo públich celebra 'l desempenyo, aplaudi ab justicia y crida á encena á actors y á l autor don Albert de Llanas.

Era tart y no vejerem *¡Qui compra maduixas!* Un altre dia 'n parlarem.—Jo.

Eldorado.—Divendres de la passada setmana tingué lloch l' estreno de la sarsuela de Perrin y Palacios la lletra y de 'l Mtre. Chapí la música, *Pepe Gallardo*.

La obra no 's recomana per sa originalitat en la presentació de personatjes ni per ésser simpàtic l' argument. Aquest és de lo mes gastat que s' ha vist.

Y permetin nostres lectors fem excepció d' un de 'ls tipos que jugan en la sarsuela, recalcant en ell nostra atenció.

Hi ha personatjes que en la vida real portan aparellada l' asquerositat, l' indecencia y la denigració en sos actes, en sa conducta y en tot lo que ells pensan y fan; personatjes que, per la repugnancia que inspiran, impossibilita que 'ls autors dramàtics fixin en ells l' atenció pera portantlos á las taulas 'hont prenen relleu las mes lleujeras ratllas fisiológicas, s' aumentan los tochs que integran sa personalitat, fent sobresurtir las bonas ó malas condicions de 'ls mateixos.

Los traidors en lo teatro, inspiran odi; sos actes engendran antipatia, pero tipos com Tito en *Pepe Gallardo* produheixen asco, fan surtir á las gallas los colors de la vergonya per son incomprensible rebaixament moral.

Aquest és l' únic tipo que en *Pepe Gallardo* resulta original.

Anem á la música.

Las obras de 'l reputat Mtre. Chapí tenen la virtualitat de posarnos en duríssima tensió nerviosa quant se tracta de formar cabal concepte de son valer artístich.

¿Será, això, indici de que és defectuosa la música de tan celebrat mestre? ¿Será que ella no respón á nostre temperament presentantse refractari á tot lo que no sigui afinitat, quant menos, á nostres principis musicals? No.

¿Será, potser, que 'l autor de *Las campanadas* abuse de las repeticions melódicas no revestintlas cada vegada ab nous detalls sujerits per l' inspiració? Potser si.

La música de *Pepe Gallardo* acusa desseguida la má experta d' un bon orquestador; pero 'l tot té, una cosa que no entusiasma no atreu la atenció, no 's fá aplaudir.

La dominant de l' última obra de 'l Mtre. Chapí, és, sens dupte, la resultancia d' el estudi científich que ha fet de 'ls cants populars árabes, que portan lo sello de la indolencia, certa monotonia rítmica que 'ls caracterisa, indolencia, monotonia, plácida y encantadora calma que s' aguanta 'l temps que 's paladeja una canya de mansanilla ó que per un moment li plau sentir 'l rasgueig de la guitarra arrancantse per peteneras.

Y aixís, baix aquesta impresió, trassat lo plan de fer música andalusa—que per la historia es árabe—ha imprés en tots los números musicals la placidés de 'l ayre embaumat de 'l mitjdia, frases ab las quals se desbotap las vehements passions d' enamorada noya y que ab las mateixas, fingit galant, canta amors á sa estimada; seguint lo mateix estil lo *afeminat* Figaro plora la soledat puntejant las cordas de sa guitarra, y fins los treballadors que de 'l de fora venen, cantan melodia original,

bellíssima, inspirada, pero de marcat estil, de ben tallada forma mozárabe.

La música que 'l Mtre. Chapí ha escrit pera *Pepe Galdardo*, és de satisfacció per' son autor per haver fet un magnífich treball, suma, resultancia, compendi exacta, perfecte. d' un concienzut estudi de las cansons que son l'ànima ideal de certas regions d' Espanya, y pera 'l públich per haver trobat, en lo mestre, verdader pintor de costums, personatjes y sentiments d' un poble meridional, plé de sentiments y poesia, de flors y perfums, pero música que no té la suficient forsa centripeta y dominá 'l públich fentlo esclatá en aplausos d' entussiasme.

Per aixó, aquest, escolta impassible tota la obra sens donar fé de vida: sols en lo duo de 'l segón quadro sent la corrent. Respecte l'execució surt ajustada, perfecte, armónica: sobresurtint la Srta. Fernández y 'l seu germá Anselm.

Los demés artistas contribuïxen á la obtenció de la execució acabada.—A. DE LA FLORIDA.

PALAU DE BELLAS ARTS

Diumenge passat las Societats Corals de Clavé celebraren un concert á benefici de 'ls soldats repatriats.

La concurrència omplí de gom á gom lo grandíós local.

Hi prengueren part 42 societats ab sos estandarts. Colocats aquéstos en la testera de 'l saló decorant l' ampla escalinata a'l entorn de 'l busto de Clavé que figuraba en lo primer replá central, presentaba l'espaiós local magnífich cop de vista.

Foren aplaudidas totas las composicions interpretadas pe 'ls coros, orgas eléctricas y banda municipal.

La Srta. Carrera y la Sra. Huguet com també 'l baix Sr. Oliveras, obtingueren nutrits aplausos veyentse obligats á cantar novas composicions no constadas en lo programa.

Foren obsequiadas ab elegants *bouquets* las citadas senyoras Carrera y Huguet—SANTA CLARA.

Secció de 'l Pirotécnic

La Costa de Llevant dedica 'l número darrer á la memoria de 'l bon catalanista y distingit escriptor D. Josep Cortils y Vieta. (e. p. d.).

Aplauðeixo la idea y tant com jo ho aplauðeixo tota la Redacció de LO TEATRO CATALA.

Lo difunt s' ho mereix.

A mes de traballs *ad hoc* copia lo que han dit los periodichs catalanistas al donar compte de tan sensible mort.

No he vist copiat lo que 'n va dir LO TEATRO CATALA, y m' extranya.

¿Per què dirán?

Perque LO TEATRO CATALA té establert lo cambi ab *La Costa de Llevant* y sembla natural que també entre las copias y citas, hi havia d' haver lo que va dir de 'l mort.

No fèrhe es una omisió que crech subsanarà *La Costa de Llevant*, en cas de ser un descuyt y no un despreci.

Despreci que no es presumible hajin comés personas tan distingidas y ben aducadas, con han de ser las de 'l bon company de causa.

¿He dit alguna cosa? Ells ho dirán.

LO POLVORISTA.

Reunions particulars

CENTRE PROVINCIAL DE LLEYDA.—La vetllada va véurers molt concurreguda per distingidas familias que prodigaren aplausos als Srs. Ramis, Coral, Corberó, Sans, Bas, Trilla, Forest y Marsal, á las senyoretas Ventura y Campderrós, encarregats de la part musical; y a'ls Srs. Rossendo, Plana, Torell, Baldebey y Boloix.

La festa resultá espléndida, per lo que donem un aplauso á la Comisió Recreativa.—Jo.

Saló de descans

Lo dia 31 de 'l darrer Octubre va reunir-se la Junta general de 'l Centro Artístico Recreativo. A pesar de que, per efecte sens dupte de que molts actors associats están contractats en teatros de fora, no hi hagué tanta concurrència com podí haverhi hagut, lo número de associats, que hi concorregueren se van mostrar entusiastas per fer tot lo conduhent á la prosperitat de 'l Centre.

Va ser llegida una Memoria que 'ls actuals membres de la Directiva havían redactat per' donar compte de lo ocorregut durant l'estiu y després de admétre's la dimissió de la Junta y de donar compte que fins sense la dimissió haurían de omplirse tres vacants, los reunits acordaren reelegir a'ls dimittents y omplir ditas vacants ab los Srs. Bonaplata (D. Teodoro), Carreras (D. Sebastián) y Carrera (D. Manel), quins exerciran respectivament los càrrechs de President, Tresorer y Vice-secretari, quedant los altres ratificats en los que ab tant acert han desempenyat.

També s' va acordar no passar a'l cobro las papeletas corresponents a'ls mesos de l'estiu passat, comensantse á cobrar de nou desde aquet mes.

Sembla que la nova Junta gestiona tenir un magnífich local y que desseguida fomentará lo relatiu á la Biblioteca, á qual efecte procurará que tots los autors envihin exemplars de las sevas obras teatrals.

Esperem donar aviat novas noticias relatives a'ls treballs de desarrollo de aquet Centro de 'l que deurían formar-ne part totas las personas relacionadas ab lo concernent á assumptos teatrals, y especialment los artistas tots.

—Han surtit ja las llistas de la temporada de 'l Gran teatro de 'l Liceo.—Son de molt gust, molt artisticas, molt bonicas, molt vistosas; pero en nostre concepte, no están á l'alcans de tothom porque 'sent grans som un llenzol de tres tallas, tot se 'n va ab blanch a'ls costats y franja y lira y alegoria y cartelonet, resultant tan reduhit l'espai pera 'ls noms de 'ls artistas, repertori y preus, que sols ho llejeixen los que tenen bona vista. Total, un cartel que en mitj de sa hermosura, adoleix de un gran defecte: no s' véu lo principal, ó siga noms de artistas, d'óperas y preus. De modo, que allí hi ha lo que s' veu, gran orla, gran march, etc., y lo que no s' véu, lo personal.

Tambe son aixís las llistas de ma: primer que 'ls artistas hi ha en lletres grossas lo nom de 'ls secretaris, de 'l contador y de 'l porter de la Direcció: l'art ve després. Desitjem que l'art no s' quedi endarrerat en las taulas, com s' hi queda en los anuncis. Y donada la inteligencia de 'l mestre Vehils, cal esperar que l'art de 'l *bel canto* prevaleixerá en lo primer de nostres teatros.

—Las llistas de Novedats són serias y elegants. Anuncian una bona companyia, dramas de fama previa y acusan una má experta y práctica en assumptos teatrals. La temporada ha comensat be. La setmana entrant ja en parlar, volent Déu y la empresa.

—Hem rebut un escrit de 'l director de 'l montepío de S. Camilo de Lelis. No 'l publiquem porque avans hem de consultar á l'autor de 'l *suelto* á que fa referencia, y avuy nostre company és fora de Barcelona.

—Lo Consistori pe 'l Jochs Florals de 'l any vinent ha quedat format de la següent manera:

President: Dr. Joseph Torras y Bages.—Vocals: Joseph Martí y Folguera, Francisco Mathéu y Fornells, Jaume Massó y Torrents, Lluís Millet y Pagés y Pelegrí Casades y Gramatxes.—Secretari: Claudi Planas y Font.

Si 'ns permetès lo respectable Cos d' Adjunts, preguntariam ab tota la humildat possible: ¿quinas condicions requereix tenir pera ésser Mantenedor? ¿Haver demostrat possehir coneixements literaris? ¿Haver contribuït en qualsevol concepte a'l foment y desarrollo d' aquesta institució? ¿Sí?

Donchs: ¿podríam sapiguer en mérits de qué s' ha nomenat á un músich, exclussivament músich, mantenedor de 'l Consistori de 'l any vinent, que no ha publicat

ni una sola lletra, que no se sab á quin grau arriba la seva intel·ligència respecte á assumptos literaris?

Si 's tractés de presidir uns exercicis de solfeig, vindria 'l tal nomenament que ni pintat, pero 'l Consistori no ha de jutjar solfas sino lletres, y d' això no sabem si 'l mantenedor aludit, ne sap.

Així s' infereixen las mortals feridas que portan lo desprestigi de la institució.

—Segons noticias que tenim per certas la temporada de 'l Liceo 's presenta molt be.

Es cert que 'l Empresa 's desviu y no mira en sacrificis pera que resulti lo millor que s' ha vist d' uns quants temps á aquesta part.

La Junta de propietaris ha millorat las condicions de 'l local fenthi milloras que li donan cert ayre d' elegancia y completan la comoditat en tots sos extrems.

Un aplauso á 'l una y á 'l altre.

—Restablert de la grave enfermetat que patí, ha arribat nostra ciutat lo reputadissim concertista de piano y aplaudit compositor D. Isaac Albeniz.

Lo TEATRO CATALA s' honra felicitant á 'l eximi artista per son restabliment y per sa felis arribada.

—Nostre estimat amich lo reputat director de la Banda Municipal d' aquesta ciutat D. Celestino Sadurní, ha sigut nomenat Caballer de 'l Ordre de Isabel la Católica. Mil felicitacions a 'l jove mestre.

—En lo teatro de 'l Circo de Palma de Mallorca, la companyia que dirigeix lo Sr. Gil ha sigut molt aplaudida en la interpretació de la coneguda sarsueleta *El santo de la Isidra*.

—En la funció que celebrarà 'l Orfeó de Sta. Cecilia 'l día de 'l sant de sa Patrona, 's cantarà una missa en «mi b», escrita expofès pe 'l mestre Candi, per' veus de dona, armonium, piano, violoncello, fagot y contrabaix. Tindrà lloch en 'l iglesia de 'l hospital militar.

Per la tarde, 'l oració mental, anirà alternada ab pesas musicals de coneguts compositors.

—La societat coral *Catalunya Nova* ha, traslladat son domicili a 'l carrer de Lladó.

Aquest cambi de local facilitarà prengui la societat de 'l Sr. Morera 'l vol que per sa constancia y per sos fins mereix.

Nos ne congratulem y 'ls donem la enhorabona.

Imp. Pujol y C.^a - Tallers, 45.—Barcelona

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrai 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y 'l escorbut.

Se ven en todas las perfumerías

SEÑORAS

con el uso diario de la legítima

Agua de Barcelona

de José Domínguez, se obtiene

JUVENTUD, HERMOSURA

y desaparición completa de pecas, señales de viruela y demás manchas que afean vuestro cutis.

1, 1'50 y 2 pesetas botella

Tomando una docena, se rebajan 2 pesetas

DESPACHO: MENDIZÁBAL, 14, 1.º - 2.º

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

ENFERMEDADES DEL PECHO

JARABE

DE HIPOFOSFITO DE CAL

DEL Dr CHURCHILL

Al cabo de algunos días despues de principiar el tratamiento, disminuye la tos, vuelve el apetito, cesan los sudores y el enfermo siente una fuerza y un bien-estar enteramente nuevos. A eso se añade, poco tiempo despues, un cambio muy sensible en el aspecto del enfermo. Las evacuaciones se regularizan, el sueño es tranquilo y reparador y se manifiestan todas las señas de una nutrición fácil y normal.

Este Jarabe contiene los elementos de los huesos, el fósforo y la cal, y conviene especialmente á los niños, á las mujeres embarazadas y á las nodrizas.

Exigir los frascos cuadrados con la firma del Doctor Churchill, y la marca de fabrica de M. SWANN, farmacéutico químico, 12, rue Castiglione, París.

— Precio : 4 francos en Francia.

SE ESPENDEN EN LAS PRINCIPALES BOTICAS

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

❁ JUAN AYNÉ ❁

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

TOS desaparece

por crónica y rebelde que sea
en 24 HORAS, con los

CONFITES CARPA

No contienen opio ni morfina
2 pesetas frasco en todas las Farmacias

ARCHIVO LÍRICO-DRAMÁTICO

Y COPISTERIA DE

Francisco Pérez Pol

SE PROPORCIONAN ACTRICES Y ACTORES

Calle de Roig, núm. 24, entresuelo.—BARCELONA